

7. KITARTÓAN ISTEN MELLETT: HÁROM IFJÚ A TÜZES KEMENCÉBEN

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskola óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Dr. H. Jagersma: Izráel története az ószövetségi korban, Budapest, 1991; Keresztyén Bibliai Lexikon, Kálvin Kiadó, Budapest, 1995)

Babiloni foglyok helyzete:

A babiloni fogságban a foglyok viszonylagos szabadságban éltek. Babiloni eredetű adatok szerint sok júdeának jó helyzete volt. Egy ókori levéltár (Nippur) szerint Babilonban jelentős üzleteket kötöttek zsidó nevű kereskedők. Sok elhurcolt júdai fogoly ragaszkodott erősen a vallási hagyományokhoz. Ez tükröződik vissza például a 137. Zsoltárban.

Hitvallás:

A hitvallás a hit megvallása. Ez a megvallás lehet szóval vagy tettel. A babiloni fogságban a hitvallás azt jelentette: az Isten törvényének a megtartása és a pogány vallási szokások elutasítása. Mivel a fogság alatt viszonylagos szabadságban éltek az elhurcoltak Babilonban, ezért sok szokást átvettek, kezdtek beolvadni az ottani nép életébe.

A fogságban minden a bálványimádás körül forgott. Ez a helyzet hitvallási helyzet volt, amikor a környező pogány világ tévtanításaival szemben fontossá vált pontosan megfogalmazni, hogy mit hisznek Istenről. Ezért ebben a korszakban fogalmazott meg Isten népe sok alapvető tanítást Istenről. Pl. a Teremtő Istenről való tanítás.

Tüzes kemence:

Bár egyértelmű információink nincsenek róla, de talán ez a kemence egy függőlegesen felállított henger alakú korabeli mészégető kemence volt, amit felülről raktak meg tüzelővel és alulról tisztították ki a hamut.

Hol volt Dániel?

A gyerekekben a feldolgozás során bármikor felmerülhet a kérdés, hogy hol volt Dániel? Mit csinált, amíg a többiek vállalták a mártíriumot. Érdekes erről beszélgetni. Az írásmagyarázók sem tudnak megnyugtató választ. Ami biztos, hogy Dániel neve nem szerepel a 3. részben. Ami lehetséges, hogy Dánielnek hivatalos elfoglaltsága volt valahol, és nem tartózkodott a fővárosban. Ami nem lehet – hiszen az egész könyv szellemisége rácsáfol – hogy Dániel is meghajolt volna.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(*Felhasznált irodalom:* Michael Cole – Sheile R. Cole: Fejlődéslélektan, Osiris Kiadó, Budapest, 1998.)

A tizenévesek sokkal többet vannak együtt a barátaikkal, mint a családdal vagy éppen egyedül. Számukra sokkal fontosabb a társakkal töltött idő, mint bármi más. Általában ezek az időszakok befolyásolók a számukra, mivel a társak véleménye, gondolatai irányadóak a fiatal

számára. Elnyerni mások tetszését, elismerését, annyira befolyásoló a számukra, hogy sokan ezért hozzájuk nem illő szerepeket is felvállalnak (pl. osztály bohóca, stb.).

Ugyanakkor barátokat úgy választanak, hogy érdeklődésük, értékeik, szemléletmódjuk közös vagy legalább hasonló legyen. Így tudnak egymásnak nagyobb támogatást biztosítani.

A társak általi nyomás akár átvitt értelemben olyan lehet számukra, mint a „tüzes kemence”. Nehéz ellene mondaniuk a társaknak, vagy éppen az elvárásaikkal szembe menni.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
• Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: ○ Tudja segítséggel megfogalmazni mi a bálvány. ○ Ismerje és tudja segítséggel elmondani a három ifjú történetét a tankönyvi szöveg alapján. ○ Tudja segítséggel értelmezni a lecke Igéjét: Dániel 3,29	• Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: ○ Tudja megfogalmazni és példákkal szemléltetni a bálvány fogalmát. ○ Tudja elmondani a három ifjú történetét a tankönyvi szöveg alapján, tudja megfogalmazni a történet összefüggéseit. ○ Tudja önállóan értelmezni a lecke Igéjét: Dániel 3,29

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Kitartóan Isten mellett

Kognitív cél: Annak a tudatosítása, hogy a tömegnyomás ellenére is lehet a saját hitünket képviselni.

Affektív cél: A saját hitünk vállalását segítő és gátló tényezők érzelmi jellemzői: Saját élethelyzetek felidézése, amikor véleményt kellett nyilvánítani. Annak a tudatosítása, hogy milyen érzések voltak a háttérben, ki és mi befolyásolta a véleménynyilvánítást.

Pragmatikus cél: Arra való bátorítás, hogy a tanuló merjen Istenben való hite mellett kiállni.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes	1. Beszélgetés: A tankönyv bevezető szövege és képe segítségével Babilon isteneiről.	Beszélgetés

ismeretek aktiválása	• Milyen erőknek és tulajdonságoknak voltak ezek a képviselői? • Miért személyesítették meg ezeket? • Miben különbözik egy emberi alakban ábrázolt isten a láthatatlan Istentől? • Mit jelentett az istenkirály fogalma az Ókori Kelet birodalmaiban? Az istenkirályt az isten(ek)nek tulajdonított hatalom is támogatta a döntéseiben, így hatalma még nagyobb volt. • Te milyen parancsot adnál, ha istenkirály lennél? 2. Bizalomjáték az osztályteremben Cél: az egymásrautaltság megtapasztalása Eszközök: kendő, székek, asztalok A játékosok közösen csinálnak a terem berendezéséből egy „akadálypályát”. A játékosok körben állnak, az egyiknek bekötik a szemét, és valaki kicsit megpörgeti, hogy a többiek addig meg tudják változtatni a helyüket. A bekötött szemű kiválaszt valakit a körben állók közül, aki végigvezeti az akadályok között. A vezetőn múlik, hogy mennyire nehezíti az útvonalat, hol időz el, mit fedeztet fel a társával. Ha végére értek, cserélnek. Egyidejűleg három pár is lehet a pályán. Ha már mindenki volt mindkét szerepben, akkor a csoport megbeszéli az élményeket. A játék folytatható úgy, hogy új párok alakulnak, de most nem véletlenszerűen. Megjegyzés: Szabad terepen még érdekesebb lehet ez a játék. Megbeszélés: • Mit jelent megbízni valakiben? • Mi kell a bizalomhoz?	Tankönyv leckéjének bevezető része.
Feldolgozási javaslat és munkáltatás	A történet megismerése során (vagy után) 1. Dramatizálás: Szereposztás: • 3 ifjú • hírnök • nép Játssza el a csoport, hogyan borult le a nép a bálványszobor előtt! Addig kell így meghajolni, ameddig a hittanoktató azt nem mondja, hogy felállhatnak. Fontos szabály: a dramatizálás során nem szabad megszólalni. Jelenet: Hírnök felolvassa a király parancsát a TK-ből. Hittanoktató: kürt v. síp, valamely hangszer hangja élőben vagy telefonról. Mindenki meghajol, csak a 3 ifjú marad egyenesen.	Tankönyv, munkafüzet 38. o Drámajáték, beleélő-képesség fejlesztése

	Hittanoktató utasít, hogy egyenesedjenek fel. (Ha van elég idő, lehet szerepet cserélni.) Megbeszélés: Milyen érzés volt meghajolni? Látták-e a 3 ifjút? Milyen érzés volt nem meghajolni? Kerültél-e már hasonló helyzetbe? Beszélgetés: Mit gondolhattak a három állva maradó férfiről azok, akik leborultak? Kapcsolódó feladat: Munkafüzet 1-4. feladat 2. Aranymondás: Milyen helyzetben hangozhat még el ez a mondat? Mert nincs más isten, aki így meg tud szabadítani. Dán 3,29 Keressenek rá példákat a hétköznapi életből! Kapcsolódó feladat: munkafüzet 5. feladat 3. Ének: Református énekeskönyv: 135. zsoltár 1-(2)-3. versszak „Áldjátok az Úr nevét” Instrukció: Énekelje úgy a csoport ezt az éneket, ahogyan a három jó barát énekelhette, miután megszabadult a tüzes kemencéből. Ha van kedv és elég hely hozzá, akár körtáncot is járhattok! Az utolsó sorban pedig megengedhető a következő szövegváltozat: „Megtészi tűzön-vízen.”	Munkafüzet Énekeskönyv Öröm kifejezése, dicsőítés.
Házi feladat	Munkafüzet 4-5. feladat Tankönyv feladata: Írj egy történetet „Isten megszabadít!” címmel! (Terjedelmi korlát nélkül.) A történet a bibliai és a mai korba is helyezhető, és lehetőséget ad a személyes bizonyágtételre is.	Kreatív írás, az írásos feladat- lehetőségek bővítése

TOVÁBBI ÖTLETEK:

Letölthető képsorok:

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/fiery-furnace/>

KÉPELEMZÉSI ÉS SZÖVEGELEMZÉSI MÓDSZERTANI SEGÉDLET

Tankönyv: 38-40. oldal

A képen látható:

- A kék alapon lévő szöveghez illusztráció: Marduk, Istár, Istár-kapu
- Tematikus kép: három ifjú a tüzes kemencében, körülöttük emberek, akik figyelik a jelenetet
- Nebukadneccar bálványszobra - információkkal

A szöveg: Nincs más Isten az Úron kívül!

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

Olvassátok el a kék alapú szöveget!

- Keressétek meg Marduk, Istár, Istár-kapu képét, beszéljétek meg, milyenek ezek a bálványok, és milyen volt a kapu? Miért építették ezeket az építményeket?

Figyeljétek meg a tematikus képet! Mit láttok rajta?

- Kik állnak a kemencében? Hányan vannak? Kik lehetnek?
- Miért kerülhettek oda?
- Mi történt a kemencéhez közel állókkal?
- Kik lehetnek a távolabb állók? Figyeld meg az öltözküket!
- Ha elolvastad a történetet, megtudhatod, ki volt a negyedik személy a kemencében! Miért volt a három fiattal?
- Figyeljétek meg a bálványszobrot és a mellette lévő számokat!
- Mit jelentenek ezek?
- Mekkora volt ez a szobor?
- Miből készült?
- Melyik parancsolat jut eszedbe a bálvánnyal kapcsolatban?

2. Szövegelemzés

- Kik a történet szereplői? Mi a nevük, és mi a dolguk?
  - Hol játszódik a történet? Nézzétek meg a 30. oldalon lévő térképet!
  - Mit építtetett Nebukadneccar király? Milyen volt ez a szobor? Miből készült? Mekkora volt? A képen láthatod a méreteit! Mondd el, mekkora volt?
  - Mit parancsolt a király?
  - Kik azok, akik nem követték a király parancsát? Mit tudsz róluk? Hogyan kerültek Babilonba? Mit csináltak ott? Miért nem engedelmeskedtek a király parancsának, mint a többiek?
  - Mit tett velük a király?
  - Mit láttak a kemence környékén állók? Ki volt a negyedik személy az izzó kemencében?
  - Hogyan imádkoztak Istenükhöz a zsidó ifjak? Olvassátok el!
  - Isten hogyan segített nekik?
  - Miért csodálkozott mindenki, amikor sértetlenül kijöttek az égő kemencéből? Mit mondott a király?
  - Mit üzen neked ez a történet?

BESZÉLGETÉSPONTOK AZ ARANYMONDÁSHOZ

„Mert nincs más isten, aki így meg tud szabadítani.”

Ki mondta ezt a mondatot?

Miért gondolta ezt?

Ha elolvasod ezt az Igét, mire gondolsz?

Játssza el a néhány önként vállalkozó csak arckifejezésekkel, mit érzett a király amikor...

– látta, hogy mindenki
leborul
– megkapta hírt
Sadrakék lázadásáról
– meghallotta a
válaszokat
– bedobták őket a tüzes
kemencébe

–
semmi bajuk nem esett
–
törvényt Isten tiszteletéről

meglátta, hogy
kihirdette az új

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ

1. feladat:

„A történet részei összekeveredtek. A rajzokat kösd össze a megfelelő címmel, és rakd sorrendbe őket! Beszéljétek meg őket!”

Instrukció: A munkafüzet rajzos feladatához figyelembe kell venni az arányokat: A kb. 26-27 m magas szoborhoz képest mekkorák lehetnek az emberek? Mit fejez ki ez az aránykülönbség? Aki hamarabb elkészül a rajzzal, megoldhatja a következő munkafüzeti feladatot is.

2. feladat:

Mit gondolsz, miért volt nehéz a három zsidó férfinak állva maradni? Húzd alá, ami szerinted igaz az alábbiak közül!

- a) Mindenki őket nézte.
- b) Fáradtak voltak.
- c) Félték a halálbüntetéstől.
- d) Engedelmeskedni akartak a királynak.
- e) Fájt a derekuk, és nem szerettek hajlongani.
- f) Nem bírták a harsogó zenét.

Szerinted miért tudtak mégis állva maradni?”

Instrukció:

A rajzolás után lehet arról beszélgetni, miért volt nehéz állva maradnia a három férfinak? Miért nehéz „kilógni” a sorból? Úgy állhattak ott a hajlongó tömegben, mint három felkiáltójel. Mire hívták fel a király és a nép figyelmét? Voltatok-e ti is hasonló helyzetben, mint Dániel barátai?

A témához kapcsolódó Beszélgetésnapjaink élethelyzeteiből: Mi előtt borul le a mai világ, amire nekünk keresztyéneknek van, hogy nemet kell mondanunk? (pl. vasárnapi vásárlás, sztárok, pártok istenítése, vagy éppen mások gyűlölete...)

3. feladat:

„Vajon mit érezhetett a Sadrak, Mésak és Abéd-Négó, amikor túléltek a tüzes kemencét? Írj egy hálaadó imát a nevükben!”

Instrukció:

A feladat során vagy előtt érdemes a hálaadó imádságról beszélgetni.

4. feladat:

„Az alábbi mondat Dániel 3,29-ben olvasható. A király ezzel vallotta meg, hogy Isten a leghatalmasabb. Ha megfejtetted a bibliai Igét, beszélgetsetek arról, hogy miből érthette meg ez a király!”

Megoldás:

Mert nincs más isten, aki így megszabadítana.

5. feladat:

„Kerültél már olyan helyzetbe, amikor választanod kellett helyes és helytelen között? És olyanba, amikor az egyik útról egyértelmű volt, hogy Istenhez kapcsolódik? Például: az iskolai focicsapatnak meccse volt vasárnap, de te istentiszteletre is akartál menni. Gyűjts hasonló ötleteket, és gondold végig, hogy mit tennél egy ilyen helyzetben.”

EGYÉB ÖTLETEK

Imádságra nevelés

Énekimádság a) Fiúk-lányok csoportbontás Feladatutasítás: Gyakoroljátok az ének szövegét. A lányok az 1. verset, fiúk a 2. verset. (A hittanoktató magyarázza el az ének nyomtatását a TK 96. o.) b) Imádkozás az ének szövegével c) Énektanulás	műfaj megfogalmazás imádkozás csoport felosztása kapcsolódás hely fejlesztési terület hittanosok hittanoktató eszközök	kérő 25. zsoltár szövege hangos kiscsoportok TK 1. ének óra eleje ismerkedés a RÉ nyelvezetével olvasnak kísér TK

A TÉMÁHOZ FELHASZNÁLHATÓ ÉNEKEK:

Református énekeskönyv: 66. zsolt.2. 8. verse: A te Isteni felségedet... (+BS)

Református énekeskönyv: 273- dics. 5-8. verse: Nagy erősen igaz hittel... (+BS)

Jézushoz Jöjjetek: 116. Vígan csendül

